

راهنمای اجرا و ارزشیابی طرح های خوداتکایی در مدارس شبانه روزی

مقدمه:

طرح های خوداتکایی مطابق با مفاد آیین نامه نحوه ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه در مدارس دولتی، مصوب جلسه ۲۰ مورخ ۱۳۷۷/۰۲/۰۳ شورای عالی آموزش و پرورش و مفاد آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان ها، شهرستان ها و مناطق کشور، مصوب هیأت وزیران به شماره ۵۱۴۶/ت/۳۱۷۹۷ هـ مورخ ۱۳۸۴/۰۲/۰۳ به منظور آشنایی و آموزش دانش آموزان داوطلب، در زمینه مشاغل و حرف مورد علاقه آنان با توجه به امکانات مدارس شبانه روزی، متناسب با ویژگی های اقلیمی و با تاکید بر حرف و مشاغل بومی مناطق مربوط به محل استقرار مدارس فوق الذکر تدوین و اجرا می شود. با توجه به اهمیت موضوع مهارت آموزی به ویژه آموزش یک مهارت برای دانش آموزان و ایجاد ظرفیت های برون سازمانی جدید، بدین وسیله راهنمای اجرا و ارزشیابی از طرح های خوداتکایی که از طریق تجمیع، اصلاح و باهم نگری اسناد گذشته در این زمینه تدوین شده است؛ ایفاد می شود.

تعریف:

طرح های خوداتکایی ناظر بر آموزش دانش آموزان مدارس شبانه روزی در زمینه مشاغل و حرف مورد نیاز خود و جامعه به ویژه جامعه محلی در راستای تحقق اهداف زیر است.

اهداف:

- ۱) تقویت فرهنگ کار، تلاش، تعاون و مسئولیت پذیری
- ۲) آشنایی و آموزش دانش آموزان در زمینه مشاغل و حرف مورد علاقه آنان
- ۳) غنی سازی اوقات فراغت دانش آموزان
- ۴) ایجاد زمینه برای خود اشتغالی فارغ التحصیلان مدارس شبانه روزی
- ۵) استفاده از درآمدهای حاصل از اجرای طرح های خوداتکایی برای ارتقاء سطح کمی و کیفی امور آموزشی و رفاهی مدارس شبانه روزی

گروه هدف:

دانش آموزان دوره اول و دوم متوسطه نظری دبیرستان های شبانه روزی (عادی و نمونه دولتی)

زمان آموزش:

میزان آموزش طرح های خوداتکایی برای هر دانش آموز حداکثر سه روز در هفته به مدت ۶ ساعت از ابتدای سال تحصیلی بدون احتساب زمان ارزشیابی های پایانی نوبت اول و دوم و بعد از ساعات رسمی آموزش و به صورت فوق برنامه و اختیاری در نظر گرفته شده است. (حداکثر ۱۲۰ ساعت آموزش در طول سال تحصیلی)

مکان اجرا:

- ۱) دبیرستان‌های شبانه‌روزی دوره اول و دوم متوسطه
 - ۲) هنرستان‌های فنی حرفه‌ای و کار دانش
 - ۳) آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای دارای مجوز از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
 - ۴) کارگاه‌های تولیدی، صنعتی و... مورد تأیید آموزش و پرورش شهرستان / ناحیه / منطقه
- توجه:** در صورت استفاده از ظرفیت‌های مندرج در بند ۲ و ۳ و ۴ رعایت ضوابط و مقررات مربوط به خروج دانش‌آموزان از واحد آموزشی باید رعایت شود.

محتوا:

محتوای طرح‌های خوداتکایی در ۴ خوشه «خدمات، صناعت، فرهنگ و هنر و کشاورزی» با توجه به شرایط و ویژگی‌های اقلیمی، جغرافیایی، فرهنگی مناطق، نیاز بازار کار، علایق دانش‌آموزان و نیز امکانات و تجهیزات مورد نیاز، مطابق با جدول زیر در نظر گرفته می‌شود.

خوشه‌ها و گروه‌های مهارتی

نام خوشه	گروه ۱	گروه ۲	گروه ۳	گروه ۴	گروه ۵	گروه ۶	گروه ۷	گروه ۸	گروه ۹	گروه ۱۰
خدمات	تغذیه	صنایع پوشاک	فناوری اطلاعات و ارتباطات	گردش‌گری	مراقبت زیبایی					
صنعت	الکترونیک	برق	تأسیسات	صنایع چرم، پوست و خز	صنایع چوب	صنایع خودرو	صنایع کاغذ	معماری		
فرهنگ و هنر	صنایع دستی «چوب، فلز، سفال، چاپ، سنگ، شیشه، چرم»	صنایع دستی «دوخت‌های سنتی»	صنایع دستی «بافت»	صنعت چاپ	طلا و جواهرسازی	صنعت فرش	هنرهای تجسمی	هنرهای تزئینی	هنرهای نمایشی	
کشاورزی	امور باغی	امور دام و ماکیان	امور زراعی	امور شیلات و آبرزی پروری	صنایع غذایی	فناوری زیست محیطی	گیاهان دارویی			

مربیان:

- ۱) دبیران دروس کار و فناوری، فرهنگ و هنر، هنر و کارگاه کارآفرینی و تولید
- ۲) مدیران، معاونان، دبیران و سرپرستان مدارس شبانه‌روزی (ترجیحاً دارای کارت مربیگری از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای)
- ۳) هنرآموزان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای
- ۴) اولیاء دانش‌آموزان، نیروهای جهادی و داوطلب دارای تخصص و مهارت در یک یا چند حوزه مهارتی، با اخذ نظر گزینش، و بدون صدور هرگونه ابلاغ و گواهی اشتغال به کار از سوی مدرسه و اداره آموزش و پرورش و عدم ایجاد تعهد استخدامی و مالی برای مدرسه و آموزش و پرورش، در بازه زمانی معین، با مصوبه انجمن اولیاء و مربیان مدرسه و هماهنگی اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه

توجه: به‌کارگیری مربی مرد برای مدارس پسرانه و مربی زن برای مدارس دخترانه جهت اجرای طرح‌های خوداتکایی الزامی است.

منابع مالی:

- منابع مالی برای کمک به اجرای طرح می‌تواند از طرق زیر تأمین شود:
- مفاد بند ۴ ماده ۱۱ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش
 - اعتبارات مربوط به ردیف ۷-۱۲۷۵۰۰- برنامۀ ۳۰۱۰۳۰۰۰ با عنوان اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و کیفیت بخشی به آموزش دوره متوسطه
 - حمایت مراکز، مؤسسات، نهادها، سازمان‌ها (دولتی و غیردولتی) و دستگاه‌های اجرایی در امر مهارت‌آموزی و اشتغال‌زایی
 - کمک‌های مردمی و خیرین با رعایت قوانین و مقررات مربوط

توجه:

۱. تمامی وجوه دریافتی اعم از دولتی، کمک‌های مردمی، مؤسسات و سازمان‌ها باید به حساب اختصاصی مدرسه شبانه‌روزی مجری طرح خوداتکایی واریز و زیر نظر شورای مالی واحد آموزشی و مطابق ضوابط و دستورالعمل مالی مدارس هزینه شود.
۲. با توجه به این‌که یکی از اهداف اصلی اجرای طرح‌های خوداتکایی، آموزش و ارتقاء توانمندی‌های دانش‌آموزان است؛ لذا ضروری است؛ ضمن توجه به اصل پیش‌گیری در بروز حوادث و رعایت ضوابط بهداشتی، با استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود و آیین‌نامه اجرایی مدارس مصوب جلسه (۴۱) کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۴ «بند ۱۱ و ۱۴ از بخش اجرا و پشتیبانی وظایف مدیریتی مدیران مدارس» از هر نوع تصدی‌گری غیرمجاز توسط مدرسه، اجتناب و در صورت امکان زمینه‌های مناسب آموزشی و تربیتی برای بهره‌گیری از اوقات فراغت دانش‌آموزان و جلوگیری از هدر رفت استعدادهای آنان فراهم شود.

ارکان مؤهل و شرح وظایف:

۱. **ستاد: (کمیته تخصصی آموزشی و پرورشی)**
کمیته تخصصی آموزشی و پرورشی در ستاد، موضوع نامه شماره ۷۱۰/۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۲۰ معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع، با ترکیب اشاره شده در نامه مزبور و در راستای اجرای بند ۲ و ۳ و ۶ از شرح وظایف کمیته به شرح زیر هر سه ماه یکبار با دعوت معاون آموزش متوسطه تشکیل می‌شود:
 - مطالعه و برنامه‌ریزی به منظور تحقق اهداف دوره‌های تحصیلی در ساحت‌های شش‌گانه تعلیم و تربیت

- رفع موانع فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و پژوهشی و فرصت‌سازی برای تأمین و بسط عدالت آموزشی و تربیتی
- مطالعه و شناسایی ایجاد فرصت به‌منظور بهره‌مندی از ظرفیت‌های برون‌سازمانی از طریق تنظیم تفاهم‌نامه‌های مرتبط با مسائل تعلیم و تربیت در جهت کیفیت‌بخشی به حوزه تربیت و یادگیری

۲. اداره کل آموزش و پرورش استان:

کمیته تخصصی آموزشی و پرورشی

مطابق نامه شماره ۷۱۰/۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۲۰ معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع، اداره کل آموزش و پرورش استان موظف است با مسئولیت معاون آموزش متوسطه، کمیته مذکور را با دعوت از مدیران و کارشناسان مرتبط با موضوع، تشکیل و نسبت به برگزاری جلسات آن هر سه ماه یکبار اقدام نماید.

وظایف:

۱. طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های مناسب جهت فرهنگ‌سازی، آموزش و آگاهی‌بخشی به اولیای دانش‌آموزان با بهره‌گیری از ظرفیت کلاس‌های آموزش خانواده، رسانه‌های محلی و شبکه‌های اجتماعی معتبر داخلی
 ۲. جذب و به‌کارگیری منابع مالی دولتی
 ۳. هماهنگی با شورای آموزش و پرورش استان در خصوص اجرای مطلوب طرح‌های خوداتکایی
 ۴. شناسایی نهادها و مؤسسات دولتی، سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین و برنامه‌ریزی برای جلب مشارکت آن‌ها در امر مهارت‌آموزی
 ۵. بررسی مهارت‌های مورد نیاز شهرستان‌ها / مناطق / نواحی
 ۶. ایجاد بانک اطلاعاتی مربوط به طرح‌های خوداتکایی و دانش‌آموزان تحت پوشش طرح
 ۷. نظارت بر فرایند اجرای طرح‌های خوداتکایی در مدارس شبانه‌روزی
 ۸. نظارت بر فرایند ارزشیابی از طرح‌های خوداتکایی و انتخاب طرح‌های برگزیده جهت معرفی به ستاد
۳. اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه
- کارگروه توسعه مدیریت
- اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه موظف است کارگروه مذکور را با دعوت از مدیران و کارشناسان مرتبط با موضوع تشکیل و نسبت به برگزاری جلسات آن هر دو ماه یکبار اقدام نماید.

وظایف:

- ۱) آموزش، توجیه و تبیین مدیران و سرپرستان مدارس شبانه‌روزی در خصوص اهداف و فرایندهای اجرایی و ارزشیابی از طرح‌های خوداتکایی
- ۲) پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های لازم در راستای فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی، آموزش و آگاهی‌بخشی عمومی با هماهنگی کمیته تخصصی آموزشی و پرورشی اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۳) هماهنگی با شورای آموزش و پرورش شهرستان / ناحیه / منطقه برای اجرای مطلوب طرح‌های خوداتکایی و اخذ مصوبه راجع به تعیین ضوابط، نحوه و میزان دریافت و هزینه وجوه مربوط از دانش‌آموزان و اولیاء
- ۴) شناسایی نیازهای بومی شهرستان / ناحیه / منطقه و اعلام آن‌ها به مدارس شبانه‌روزی
- ۵) تهیه برنامه عملیاتی و پیش‌بینی اعتبارات لازم برای اجرای طرح‌های خوداتکایی
- ۶) نظارت بر فرایند اجرای طرح‌های خوداتکایی در مدارس شبانه‌روزی
- ۷) ارزشیابی طرح‌های خوداتکایی و معرفی طرح‌های برگزیده به اداره کل آموزش و پرورش استان

۴) مدرسه:

شورای مدرسه

شورای مدرسه با مسئولیت مدیر واحد آموزشی و دعوت از اعضای شورا نسبت به تشکیل جلسات هرماه یکبار اقدام می‌نماید.

اعضا:

۱. مدیر مدرسه (رئیس شورا)
 ۲. معاونان مدرسه
 ۳. نماینده شورای معلمان
 ۴. رئیس انجمن اولیا و مربیان
 ۵. خیر یا نماینده خیر ساز (در مدارس خیر ساز)
- مدیر مدرسه می‌تواند عنداللزوم از نماینده شورای دانش‌آموزی، مسئولان و معتمدین محله، افراد ذی‌ربط و صاحب نظر دعوت به عمل آورد.

وظایف:

- ۱) آموزش، توجیه و تبیین طرح‌های خودتکایی برای دبیران، دانش‌آموزان، و اولیای آنها
- ۲) نیازسنجی از دانش‌آموزان و اعلام اولویت‌های طرح‌های خودتکایی به آموزش و پرورش محل جهت اخذ مصوبه از شورای آموزش و پرورش شهرستان/ ناحیه / منطقه
- ۳) برنامه‌ریزی و تلاش در جهت جذب منابع لازم برای اجرای طرح‌های خودتکایی
- ۴) برنامه‌ریزی برای پوشش حداکثری دانش‌آموزان
- ۵) اجرای طرح در واحد آموزشی
- ۶) همکاری در ارزشیابی و نظارت از طرح‌های خودتکایی

فرایند ارزشیابی از طرح‌های خودتکایی

الف) تعیین ملاک‌ها، شاخص‌ها و ابزارهای ارزیابی

برای بررسی و ارزیابی و وضعیت اجرای طرح‌های خودتکایی، ملاک‌ها و شاخص‌های ارزیابی زیر که جزئیات آنها در نمونه‌برگ ارزیابی طرح‌ها «نمونه‌برگ شماره ۲» لحاظ شده، مدنظر و مبنای محاسبه قرار گرفته است

- ۱) شاخص‌های ارزیابی زمینه (امکان‌سنجی)
- ۲) شاخص‌های ارزیابی درون‌داده‌ها (تمهید مقدمات)
- ۳) شاخص‌های ارزیابی فرایندها (اقدامات اجرایی)
- ۴) شاخص‌های ارزیابی محصول، برون‌داد و پیامدها (دستاوردها)

توجه:

۱) ضروری است تمامی مدارس مجری پس از دریافت این دستورالعمل، گزارش وضعیت اجرای طرح/ طرح‌های خودتکایی را مطابق با «نمونه‌برگ شماره ۱» حداکثر تا پایان بهمن‌ماه به ادارات آموزش و پرورش شهرستان/ ناحیه/ منطقه ارسال نمایند.

۲) ادارات آموزش و پرورش پس از جمع‌آوری نمونه‌برگ‌های تکمیل شده «نمونه‌برگ شماره ۱ و ۲» و ارزیابی طرح‌های خودتکایی در قالب «نمونه‌برگ شماره ۲»، اطلاعات هر دو نمونه‌برگ را حداکثر تا نیمه اول اردیبهشت‌ماه به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال نمایند.

ب) جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات، تهیه گزارش نهایی و معرفی طرح‌های برتر

- ۱) ادارات کل آموزش و پرورش فهرست مدارس شبانه‌روزی مجری طرح‌های خوداتکایی در هر سال تحصیلی را مطابق با «نمون برگ شماره ۳» حداکثر تا پایان بهمن‌ماه به دفاتر آموزش ذی‌ربط ارسال نمایند.
- ۲) ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها به‌منظور بررسی و ارزیابی دقیق طرح‌های خوداتکایی با توجه به مراحل و موارد زیر حداکثر تا نیمه اول تیرماه، گزارش نهایی اجرای طرح‌های خوداتکایی را به همراه فهرستی از طرح‌های برتر منتخب استان به دفاتر آموزش ذی‌ربط ارسال نمایند.
- الف) برنامه‌ریزی اجرای فرآیند ارزیابی طرح‌های خوداتکایی بر اساس نمون برگ شماره ۵
- ب) حصول اطمینان از تکمیل و ارسال نمون برگ‌های شماره ۱ و ۲ توسط اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه
- ج) بررسی و جمع‌بندی دقیق نمون برگ‌های ارسالی از شهرستان / منطقه / ناحیه و ارائه بازخورد مناسب به آن‌ها
- د) انتخاب طرح‌های برتر بر اساس امتیاز کسب شده توسط مدارس و تکمیل نمون برگ شماره ۴
- هـ) معرفی طرح‌های برتر منتخب (طرح‌هایی که حداقل ۸۰ امتیاز از مجموع امتیازات نمون برگ شماره ۲ را کسب کرده باشند) به ستاد بر اساس سهمیه‌ای که هر سال برای هر استان تعیین و اعلام خواهد شد.
- و) تهیه گزارش نهایی اجرای طرح‌های خوداتکایی در استان و ارائه آن به ستاد
- ❖ برای انجام فرایند ارزیابی از طرح‌های خوداتکایی، شایسته است از کارشناس توانمند در امر ارزشیابی و نظرسنجی، کارشناس / کارشناس مسئول آموزش متوسطه شهرستان / ناحیه / منطقه / و یک نفر از اعضای گروه‌های آموزشی در حوزه فنی و حرفه‌ای استفاده شود.

راهنمای تکمیل نمون برگ ۲

ارزیابان محترم شهرستان/ناحیه / منطقه ، به منظور تکمیل نمون برگ ملاکها و شاخص‌های ارزیابی طرح‌های خوداتکایی، به موارد زیر توجه نمایند:

۱. ارزیابی زمینه (امکان‌سنجی)

قبل از اجرای طرح، توجه به سه عنصر زیر ضروری است:

- شرایط اقلیمی و محیطی

- وجود امکانات اجرا اعم از فضا و تجهیزات

- علایق و نیاز دانش‌آموزان با اخذ نظر والدین و معلمان در انتخاب طرح‌ها

انتظار می‌رود مدیر مدرسه پس از بررسی و حصول اطمینان از وجود و یا تأمین قطعی این سه عنصر در یک بازه زمانی مشخص، نسبت به اجرای طرح خوداتکایی اقدام نماید. وجود یک یا دو صفحه گزارش توجیهی مبنی بر بررسی این شرایط در مدرسه کافی است. ارزیاب براساس گزارش موجود، برای هر یک از عناصر فوق ۱ تا ۵ امتیاز در نظر می‌گیرد.

۲. ارزیابی درون‌دادها (تمهید مقدمات)

اگر اجرای یک برنامه را شامل ۵ گام اساسی، زمینه‌یابی، طراحی، اجرا، ارزیابی و اصلاح برنامه در نظر بگیریم، تمهید مقدمات اجرا از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. در مرحله قبلی بررسی جهت حصول اطمینان از وجود منابع صورت می‌گرفت؛ اما در این مرحله ارزیاب می‌بایست بررسی نماید تا چه حد از منابع مورد نیاز تعیین شده در حوزه فضای فیزیکی تجهیزات و اعتبارات تأمین شده و قابل مشاهده است. در این مرحله ارزیاب باید با حضور در مدرسه و بررسی منابع به‌کار گرفته شده برای اجرای طرح و مطابقت آن با منابع مورد نیاز برای اجرای مطلوب طرح، تعیین نماید که مدرسه در این خصوص چقدر موفق بوده است و بر اساس این دو محور، امتیاز مربوطه را منظور نماید.

۳. ارزیابی فرایندها (اقدامات اجرایی)

از جمله شروط موفقیت برنامه، اجرای آن مطابق زمان‌بندی تعیین شده، حصول اطمینان از تأمین و به‌کارگیری عوامل و منابع معین و همچنین نظارت و کنترل مستمر آن است. ارزیاب می‌بایست ضمن حضور مستمر و یا متناوب در مدرسه اطمینان حاصل کند که مدرسه، ساز و کار نظارت و کنترلی داشته و اجرای طرح، مطابق برنامه تعیین شده پیش می‌رود. به‌طور مثال، چنانچه مقرر بوده در نیمه دوم مهرماه در خصوص اجرای طرح خوداتکایی، برای کارکنان مدرسه و دانش‌آموزان جلسات توجیهی و آموزشی برگزار شود، تحقق این امر در همان بازه زمانی، بررسی شود و یا در اجرای طرحی نظیر قالی‌بافی، استقرار دار قالی و تهیه و تأمین ملزومات و بافت قالی، طبق برنامه زمان‌بندی انجام شود. ارزیاب زمان و مسیر اجرا را بررسی می‌نماید. شایسته است ارزیاب بر اساس بررسی و تطبیق مشاهدات با برنامه تقویم اجرایی، فرایندها و مراحل انجام کار، مستندات و مصاحبه‌ها و ... در چهار محور زیر امتیازات لازم را در نظر گرفته و در نمون برگ مربوط ثبت نماید:

- اجرای طرح بر اساس زمان‌بندی تعیین شده،

- وجود سازوکار نظارتی (نظارت و کنترل دقیق و گام به گام)،

- استفاده از توانمندی هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش و جلب مشارکت هنرآموزان و هنرجویان مجرب،

- استفاده از ظرفیت‌های برون‌سازمانی،

۴. ارزیابی محصول، برونداد و پیامدها (دستاوردها)

بخش کلیدی اجرای برنامه، بررسی دستاوردهای آن است. تمامی تلاش‌ها برای اجرای مطلوب برنامه، می‌بایست منجر به نتایج و دستاوردهای مطلوب شود. لذا از نظر دفاتر آموزشی منظور از دستاوردها: تعداد و درصد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح، میزان استقبال و مشارکت دانش‌آموزان و اولیاء ایشان از اجرای طرح، میزان توفیق مدرسه در کسب درآمد یا

ارزش‌آفرینی، منابع جذب شده از سایر سازمان‌ها و نهادها و همچنین میزان کسب مهارت توسط دانش‌آموزان است که معیار ارزیابی آن تأییدیه یک مهارت خواهد بود که گواهی‌نامه آن توسط مراجع ذیربط با هماهنگی آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه و مدرسه صادر می‌شود.

از ارزیاب انتظار می‌رود:

الف) درصد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح را محاسبه و به‌ازای هر ۲۰ درصد دانش‌آموزان ۱ امتیاز در نظر بگیرد.
ب) درخصوص جذب منابع (اعتبارات جذب شده از سایر سازمان‌ها) نیز به‌ازای هر ۲۰ درصد ارزش ریالی (از کل منابع مورد نیاز طرح) ۱ امتیاز و حداکثر ۵ امتیاز لحاظ شود.

ج) برای صدور گواهی‌نامه یا تأییدیه مهارت نیز به‌ازای هر ۲۰ درصد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح، ۱ امتیاز و حداکثر ۵ امتیاز لحاظ شود.

۵. خلاقیت و نوآوری

خلاقیت را می‌توان دیدن اشیاء و پدیده‌ها با نگاهی نو و غیرمعمولی و توجه به مسائل از زوایایی که سایر افراد به آن‌ها توجهی ندارند، دانست که به ارائه راهکارهای جدید و اثربخش می‌انجامد. در واقع خلاقیت را می‌توان تولید اندیشه، راهکار و مفاهیمی در نظر داشت که با دیدن، الهام‌گرفتن و تشابه‌سازی مخصوص حاصل می‌شود.

خلاقیت به معنی توانایی ترکیب ایده‌ها در یک روش منحصر به فرد یا ایجاد پیوستگی بین ایده‌ها است. ولی نوآوری فرایند اخذ ایده خلاق و تبدیل آن به محصول، خدمات و روش‌های جدید عملیات است به عبارت دیگر محصول خلاقیت، ابداع و نوآوری است.

به این ترتیب ضروری است چنان‌چه ارزیاب، خلاقیت در ترکیب یا پیوستگی میان ایده‌ها یا نوآوری در اجرای طرح، جذب منابع برون سازمانی، نظارت و کنترل و... ملاحظه کرد، بسته به نوع، دامنه و اثربخشی خلاقیت و نوآوری، امتیاز لازم را لحاظ کند.

پیوست‌ها

«نمون برگ ۱»

گزارش وضعیت اجرای طرح خوداتکایی دبیرستان‌های شبانه‌روزی استان سال تحصیلی

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان/ناحیه / منطقه

«این نمون برگ توسط مدیران محترم مدارس مجری طرح‌های خوداتکایی تکمیل شده و حداکثر تا پایان بهمن‌ماه به مناطق آموزشی ارسال شود.»

شناسنامه مدرسه:

نام مدرسه: دخترانه □ / پسرانه □ دوره اول متوسطه □ دوره دوم متوسطه نظری □
 تعداد کلاس: تعداد معلمان مدرسه: تعداد دانش‌آموزان مدرسه: تعداد دانش‌آموزان خوابگاهی:
 تعداد کارکنان اداری: تعداد سرپرستان: آدرس و شماره تماس مدرسه:

شناسنامه طرح:

عنوان طرح: خوشه: گروه: سال شروع طرح: درصد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح:
 تعداد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح (به تفکیک پایه):
 دوره اول متوسطه: پایه هفتم: نفر / پایه هشتم: نفر / پایه نهم: نفر
 دوره دوم متوسطه نظری: پایه دهم: نفر / پایه یازدهم: نفر / پایه دوازدهم: نفر

نیروی انسانی تحت پوشش طرح:

میزان مساعدتی که منابع انسانی داخل و یا خارج از مدرسه به صورت مستقیم در اجرای طرح انجام می‌دهند:

عنوان	تعداد	نحوه مشارکت *	میزان همکاری و مشارکت در طول هفته به ساعت	ملاحظات
مدیر، معاونان و سرپرستان				
معلمان و مربیان				
نیروی انسانی خارج از مدرسه (مربی، استادکار و ...)				

* منظور از نحوه مشارکت، بیان چگونگی همکاری اعم از آموزش دانش‌آموزان، ارائه کمک‌های مالی، مشاوره و راهنمایی‌های فنی و ... است.

فضای فیزیکی اختصاص داده شده به طرح:

۱. به میزان مترمربع از حیاط مدرسه برای امور به این طرح اختصاص داده شده است.
۲. تعداد باب از اتاق‌های مدرسه، جمعاً به میزان مترمربع جهت امور به این طرح اختصاص داده شده است.
۳. سایر فضاهای فیزیکی اختصاص داده شده به طرح: شامل..... است.

نحوه مشارکت دانش‌آموزان: (دانش‌آموزان در چه روزهایی از هفته، چند ساعت در روز، چگونه و به چه میزان در طرح مشارکت می‌کنند.)

.....

نحوه مشارکت اولیاء دانش‌آموزان: (مشارکت اولیاء در انجام امور فنی و آموزشی یا مشارکت مالی ایشان در اجرای مطلوب طرح)

.....

میزان پیشرفت طرح:

تا ۲۰ درصد □ ۲۱ تا ۴۰ درصد □ ۴۱ تا ۶۰ درصد □ ۶۱ تا ۸۰ درصد □ ۸۱ تا ۹۰ درصد □ ۹۱ تا ۱۰۰ درصد □

دستاوردهای اجرای طرح: (دستاوردهای اجرای طرح به تفکیک ذکر شود.)

۱. آموزش..... نفر دانش‌آموز در زمینه
۲. تولید محصول..... به میزان (تعداد یا مقدار)
۳. جذب منابع مالی به میزان ریال از سازمان‌ها و نهادهای بیرون سازمانی.....
۴. درآمذزایی به میزان ریال صرفاً در سال تحصیلی و ریال در سنوات گذشته
۵. صدور گواهی‌نامه یا تأییدیه مهارت آموزی برای نفر دانش‌آموز با همکاری

نام و نام خانوادگی و امضاء مدیر دبیرستان:

تاریخ:

نمون برگ شماره ۲: (ارزیابی طرح‌های خوداتکایی توسط مناطق آموزشی)

استان: شهرستان/ ناحیه/ منطقه: دبیرستان شبانه‌روزی:

دوره تحصیلی: اول متوسطه □ دوم متوسطه نظری □ سال تحصیلی:

«این نمون برگ توسط شهرستان/ ناحیه/ منطقه برای هر طرح تکمیل شده و حداکثر تا نیمه اول اردیبهشت‌ماه جهت تأیید به کل آموزش و پرورش ارسال شود»

شواهد و مستندات	امتیاز (پس از اعمال ضریب)	وضعیت					ضریب اهمیت	شاخص‌ها «فعالیت‌ها»	محورها و ملاک‌ها
		خیلی ضعیف (۱)	ضعیف (۲)	متوسط (۳)	خوب (۴)	خیلی خوب (۵)			
							۲	بررسی شرایط محیطی و نیاز منطقه، جهت اجرای طرح	۱ ارزیابی زمینه (امکان‌سنجی)
							۱	وجود و یا امکان تأمین منابع مناسب برای اجرای طرح (فضا، تجهیزات، منابع مالی)	
							۱	نظرسنجی از دانش‌آموزان، معلمان و خانواده‌ها	
							۱	تأمین فضای فیزیکی و تجهیزات	۲ ارزیابی دروندها (تمهیدمقدمات)
							۲	تأمین اعتبار مورد نیاز و نیروی انسانی متناسب با طرح	
							۱	اجرای به‌موقع بر اساس زمان‌بندی تعیین شده	۳ ارزیابی فرایندها (اقدامات اجرایی)
							۱	نظارت و کنترل دقیق (گام به گام)	
							۱	استفاده از توانمندی هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش و جلب مشارکت هنرآموزان و هنرجویان مغرب	
							۱	استفاده از ظرفیت‌های برون سازمانی	
							۲	میزان درآمدزایی	۴ ارزیابی محصول، برونداد و پیامدها (دستاوردها)
							۲	درصد دانش‌آموزان تحت پوشش طرح	
							۲	میزان استقبال دانش‌آموزان و اولیاء ایشان از اجرای طرح	
							۱	میزان اعتبار و کمک‌های جذب شده از سایر سازمان‌ها	
							۱	ارزیابی مسئولان و مطلعین بومی از طرح	
							۱	میزان موفقیت مربیان در ارائه طرح از نظر دانش‌آموزان	
							۲	خلاقیت و نوآوری	۵ نوآوری
جمع امتیاز طرح									
تاریخ تکمیل نمون برگ:					نام و نام خانوادگی و امضاء ارزیاب / ارزیابان شهرستان/ ناحیه/ منطقه آموزشی (تکمیل کننده نمون برگ):				

نمون برگ شماره ۳

فهرست مدارس شبانه‌روزی مجری طرح‌های خوداتکایی استان..... سال تحصیلی.....
 «این نمون برگ با اطلاعات تمامی مدارس مجری طرح‌های خوداتکایی استان توسط اداره کل آموزش و پرورش تکمیل شده و حداکثر تا نیمه اول بهمن ماه به دفاتر آموزش و پرورش دوره اول متوسطه/دوره دوم متوسطه نظری ارسال شود»

ردیف	منطقه	دبیرستان	کد دبیرستان	دوره	جنسیت	نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه	عناوین طرح‌های خوداتکایی اجراشده	عناوین طرح‌های ایران مهارت اجراشده
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								
۷								
۸								
۹								
۱۰								
۱۱								
۱۲								
۱۳								
۱۴								
۱۵								
۱۶								
۱۷								
۱۸								
۱۹								
۲۰								
		رئیس اداره/ کارشناس مسئول مدارس شبانه‌روزی و نمونه‌دولتی		معاون آموزش متوسطه		مدیرکل آموزش و پرورش استان		
		تاریخ:		تاریخ:		مهر و امضاء		
		امضا:		امضا:				

«نمون برگ شماره ۴»

فهرست فضلی مدارس مجری طرح‌های خوداتکایی (ویژه گزارش اداره کل آموزش و پرورش به ستاد)

استان: سال تحصیلی

«این نمون برگ با اطلاعات تمامی مدارس مجری طرح‌های خوداتکایی استان، توسط اداره کل آموزش و پرورش استان تکمیل شده و حداکثر تا نیمه اول تیرماه به دفاتر آموزش دوره اول متوسطه و دوره دوم متوسطه نظری ارسال شود.»

ردیف	منطقه	دبیرستان	دوره	جنسیت	نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه	عناوین طرح‌های خوداتکایی اجراشده	عناوین طرح‌های ایران‌مهارت اجراشده	امتیاز کسب شده (از ۱۱۵ امتیاز)
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								
۷								
۸								
۹								
۱۰								
۱۱								
۱۲								
۱۳								
۱۴								
۱۵								
۱۶								
۱۷								
۱۸								
۱۹								
۲۰								
۲۱								
۲۲								
۲۳								
۲۴								
					رئیس اداره / کارشناس مسئول مدارس شبانه‌روزی و نمونه‌دولتی			
					تاریخ:			
					امضا:			
					معاون آموزش متوسطه			
					تاریخ:			
					امضا:			

نمون برگ شماره ۵

تقویم اجرایی ارزیابی طرح‌های خوداتکایی دبیرستان‌های شبانه‌روزی دوره اول متوسطه و دوره دوم متوسطه نظری مجری
طرح‌های خوداتکایی در سال تحصیلی :

زمان (مهلت انجام)	اقدام	ردیف
تا پایان دی‌ماه	ابلاغ «راهنمای اجرا و ارزشیابی طرح‌های خوداتکایی» از ستاد به استان‌ها	۱
نیمه اول بهمن‌ماه	ابلاغ «راهنمای اجرا و ارزشیابی طرح‌های خوداتکایی» توسط استان به مناطق آموزشی و مدارس	۲
تا پایان بهمن‌ماه	گزارش وضعیت اجرای طرح خوداتکایی (تکمیل نمون برگ شماره ۱) توسط مدارس و ارسال به مناطق آموزشی	۳
نیمه اول اردیبهشت‌ماه	جمع‌آوری و کنترل گزارش وضعیت اجرای طرح خوداتکایی از مدارس (نمون برگ شماره ۱)، ارزیابی طرح‌ها (بر اساس شاخص‌های نمون برگ ۲) توسط مناطق و ارسال نتایج ارزیابی به استان	۴
نیمه اول تیرماه	جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات، کنترل ارزیابی طرح‌ها و بررسی نتایج دریافتی از مناطق (بر اساس نمون برگ‌های شماره ۱ و ۲) توسط اداره کل آموزش و پرورش و ارسال گزارش و معرفی طرح‌های منتخب برتر به ستاد	۵
تا پایان تیرماه	بررسی نمون برگ‌ها و اطلاعات ارسالی از ادارات کل آموزش و پرورش در ستاد توسط دفاتر آموزش دوره اول متوسطه و دوره دوم متوسطه نظری و ارزیابی فرایندها و تهیه گزارش نهایی	۶
تا پایان مردادماه	انعکاس نتایج ارزیابی به استان‌ها و مسئولین ذی‌ربط	۷